

gaaende finst Trælast og Olie har ikke været Statskassen til Gavn, men tværtimod til stor Skade. Men alligevel tror jeg, at det vilde fremme Landets Udvikling i en ikke ringe Grad, naar vi kunde aflutte Konventioner om Toldfrihed for vore egne Produkter med de Lande, hvis Produkter vi have Brug for, medens de have Brug for vore, og navnlig tror jeg, at det vilde være i høj Grad til Fordel for Landbruget, hvis vi kunde indføre vore Landbrugsartikler toldfrit i Sverrig og Norge imod at give Trælasten fri Afgang til Danmark. Jeg tror, at en saadan Konvention vilde i høj Grad forsøge Samkvæmmet i de Lande, med hvilke vi i de fleste Henseender ved vor Beliggenhed og ved vor Nationalitet ere ligesrem nødt til at dele Skjæbne. Jeg veed ikke, om jeg har forstaaet den ærede Finantsminister rigtigt, naar jeg antager, han mente, at vore Toldsatser væsentlig skulde tilsigte at beskytte den indenlandske Industri paa vort eget Marked, men mindre at beskytte den paa det udenlandske Marked. Jeg tror imidlertid, at det berøede paa en Misforstaaelse af mine Ytringer, som maatte ikke have været tilstrækkelig klare. Jeg udialte mig principielt imod Beskyttelsestolden i den Mening, at vor industrielle Udvikling holdtes tilbage ved Hjælp af Beskyttelsestolden, og jeg tænkte just ikke paa den direkte Fordel, der kan opstaa af, at vor Industri kan søge det udenlandske Marked, men jeg kan heller ikke se rettere, end at det maatte være til stor Fordel for Staten selv og for Indbyggerne, om vor Industri kunde søge det udenlandske Marked mere, end den allerede gjør. Det er jo for det Første en Værd for et lille Folk at kunne konkurrere med de store Stater paa dette Omraade, og vel kan det udenlandske Marked aftæres ved Omflag, ved Standsninger af Omsætningen, som vi ikke kunne beregne, men for slige Standsninger er jo ogsaa det indenlandske Marked ubst; thi det kan, netop fordi vi ere en lille Stat, ikke undgaa i høj Grad at berøres af det udenlandske. Jeg har altid glædet mig ved at høre, at Carlsberg Ol. udskænkes som en Slags Desfervin paa Sumatra og i Japan, og at man i Paris sælger Handsker fra nylig afspøede N. F. Larsen paa Kjøbmagergade, og jeg tror, at vi skulde ikke lade være med ved vore Toldsatser at tage Hensyn til denne Mulighed og altsaa ogsaa af denne Grund ikke paalægge mere Beskyttelsestold, end man netop finder nødvendigt, for at de bestaaende Fabrikker ikke skulde gaa tilgrunde, men ønske dem, at de maa udvikle sig saaledes, at de kunne konkurrere paa det udenlandske Marked med de store Staters Industri. Naar et æret Medlem for 8de Kred (Breinholt) igaar vilde trække Grændsen mellem Industri og Haandværk ved Hjælp af Dampmaskiner — han betegnede som Fabrikker den Industri, der benytter Damp, og som Haandværk den Virksomhed, der ikke benytter Damp —

tror jeg ikke, at denne Grændse holder stik; men hvis den holder stik, benytter jo allerede nu for Diebliffet vort Landbrug i høj Grad Damp, saaledes at efter hans egen Distinktion — og han er jo selv Landbruger — maatte man falde de store Gaarde Smør- og Ostefabrikker og ogsaa Korn- og Studdefabrikker. (Afbrydelse.) Damp bruges ganske vist ikke til Studeavl, men den bruges til Lærkning og Kornavl og Meieri og isørigt i Landbruget, der jo ogsaa bruger Maskiner til at meie med. Jeg tror nu, at det er ganske rigtigt, at vort Landbrug er en Industri og fra et økonomisk Synspunkt rettest maa opfattes som en saadan; men det er netop vort Landbrug, der søger til Udlandet med sine Produkter, og det har udviklet sig til den Høide, som det har naaet, uden al Beskyttelse, thi den, der ligger i Ostetolden — det giver jeg den høitærede Finantsminister Ret i — er meget ringe og skal ikke regnes for Meget. Jeg billiger ganske, naar den høitærede Finantsminister siger om sig selv, at han har stillet sig paa en Middelvei med Hensyn til de fleste af de Toldsatser, han har foreslaet, og jeg kan takke ham, fordi han har valgt dette Standpunkt; jeg tror, at det er sundt og rigtigt. Men der er et Punkt, hvori jeg tror, at Middelveien er ubefaret for ham, det er med Hensyn til Skibsafgiften; thi dersom det lykkes at faae denne Told hævet, er det navnlig den ærede Finantsministers egen Fortjeneste. Han karakteriserer den som en irrationel Skat, det vil sige en Skat, som er urimelig, absurd, som falder paa Varerne, som i den Virkning, den udøver paa de tilførs indførte Varer, modstrider det Princip, hvorefter Toldsatser almindelig lægges; den falder tungt paa de billige Varer og har Intet at betyde for de dyre. Naar man har karakteriseret en Afgift saaledes, er det ikke god Logik at beholde Halvdelen af den; thi Halvdelen bliver ikke mindre irrationel og urimelig end Staten i dens fulde Beløb, hvormed den hidtil har været erlagt. Jeg haaber ogsaa, at den høitærede Finantsminister i dette Punkt vil være villig til at komme meget imøde. Andre ærede Medlemmer have villet fremstille Skibsafgiften som en Næringsstat — jeg tror, at det navnlig stete af den ærede Landsthingsmand for 8de Kred, som jeg nylig sigtede til (Breinholt) —, der er lagt paa vor Søfart; men det er jo ikke Tilfældet. I saa Fald var den jo aldeles uretfærdig, idet den ikke hviler paa de Søfarende, der drive Søfart mellem Landets egne Steder, men i Virkeligheden paa dem, der drive Søfart paa Udlandet, en Fart, som man andetsteds i en ældre Tid endogsaa har søgt at begunstige ved særegne Kempelser og Toldniedtættelser. Ret, Skibsafgiften er, naaar vi skulle sige Sandheden fuldt ud, et Eftersmæk af Drefundstolden. Vi vedbleve i en lang Række af Aar at opkræve en Skat af alle forbipaaserende Skibe, hvortil vi ingen anden Ret havde end den historiske, og da